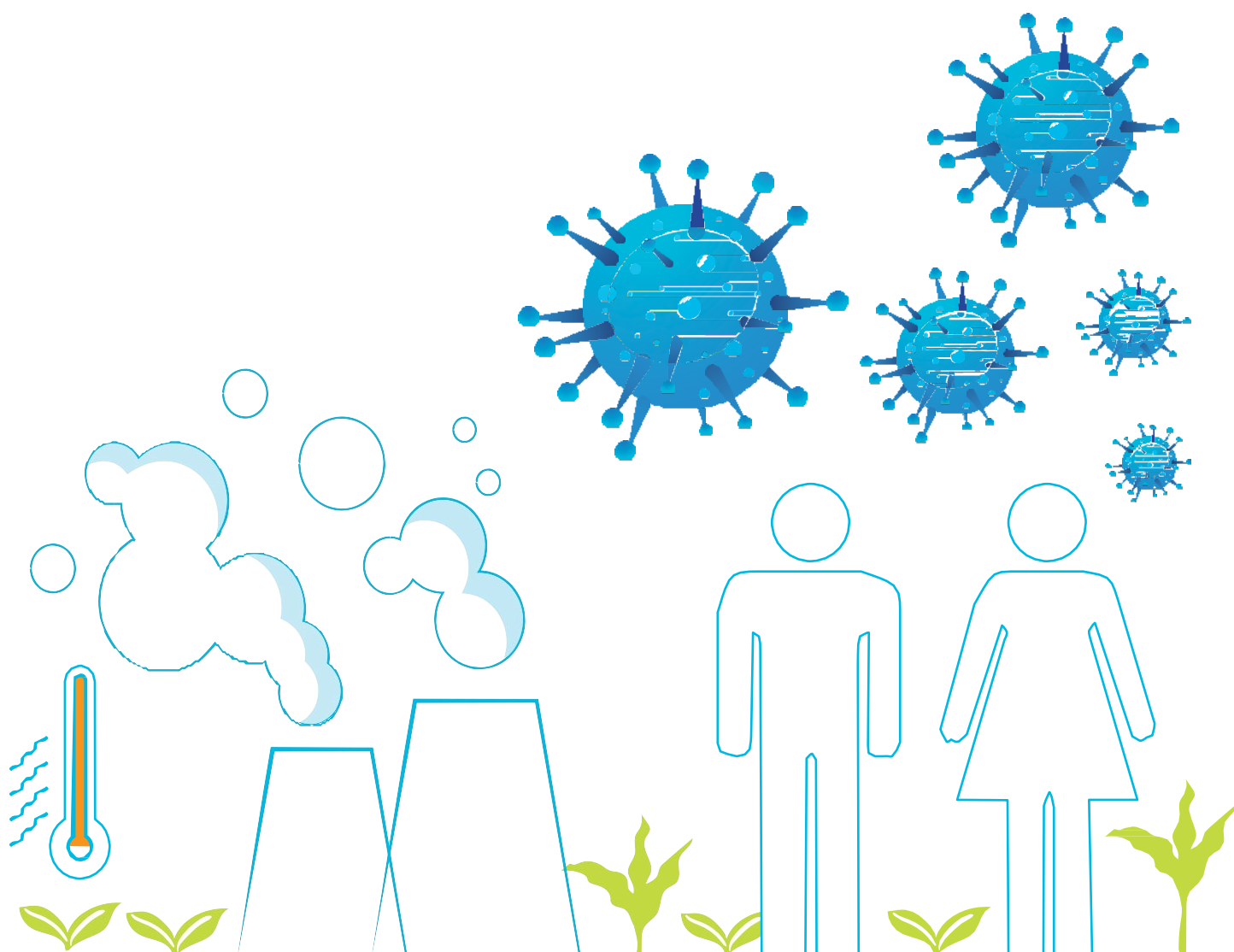

Drobni producenci i pracownicy Fairtrade w zmaganiu z **COVID-19** i kryzysem klimatycznym

Drobni producenci i pracownicy Fairtrade

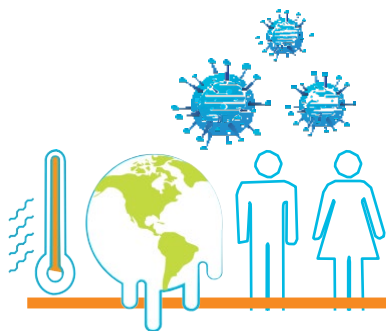
w zmaganiu z **COVID-19** i kryzysem klimatycznym

Już w 2011 roku organizacja CLAC, czyli sieć drobnych producentów i pracowników Fairtrade w regionie Ameryki Łacińskiej i Karaibów, zabrała głos jako przedstawiciel drobnych rolników i pracowników rolnych podczas szczytu klimatycznego COP17, mówiąc o potrzebie działań w obliczu zmian klimatu.

W 2018 roku CLAC zaktualizowała swoje stanowisko, domagając się od interesariuszy zacieśnienia współpracy przy wspieraniu drobnych producentów, którzy prowadzą działania minimalizujące negatywne skutki zmian klimatu w obszarze rolnictwa. Od tej pory CLAC prowadzi działania rzecznicze i zachęca do budowania jak najszerszej współpracy w walce ze zmianami klimatu. Oprócz podejmowania konkretnych działań CLAC zabiera również głos na szczeblu lokalnym i międzynarodowym, promując pomysły stworzone przez rolników dla rolników z regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Producenci rolni dotkliwie odczuwają skutki zmian klimatu, mimo że przyczyniają się do nich w minimalnym stopniu (FAO 2017).

Aby wspierać działania rolników, CLAC opracowała strategię klimatyczną. Strategia ma pomóc producentom rolnym zrzeszonym w CLAC dostosowywać produkcję i skutecznie ograniczać negatywne skutki zmian klimatu. Wdrażając ujęte w strategii systemy produkcji przystosowane do zmian klimatu, rolnicy są lepiej przygotowani na stawienie czoła kryzysowi klimatycznemu. W strategii ujęto również narzędzia, dzięki którym rolnicy mogą skuteczniej podnosić jakość i wydajność produkcji, stosować naturalne metody regeneracji gleby, wykorzystywać zasoby naturalne w sposób zrównoważony i rozwijać odporne na zmiany klimatu modele biznesowe w duchu Sprawiedliwego Handlu.

Rolnictwo w czasach globalnego kryzysu

Pandemia COVID-19 wciąż rozwija się w regionie Ameryki Łacińskiej i Karaibów. Do dnia 31 lipca zarejestrowano w nim ponad 4,5 miliona zarażeń, a 180 tysięcy osób zmarło. Pandemia i związane z nią środki zapobiegawcze wprowadzone przez rządy wielu krajów będą miały bardzo negatywny wpływ na gospodarkę w regionie. Według szacunków Komisji Gospodarczej Ameryki Łacińskiej i Karaibów (ECLAC) produkt krajowy brutto może skurczyć się o średnio 9,1%.

Podniesienie się z kryzysu gospodarczego może z kolei zahamować wdrażanie programów i środków ochrony środowiska w regionie. Potencjalne zagrożenie stanowią choćby rekomendowane przez Bank Światowy reformy mające na celu usunięcie „nadmiernych regulacji dotyczących ochrony środowiska, dopłat i licencji”. W obliczu tej sytuacji CLAC wyraża głębokie zaniepokojenie i zachęca do utrzymania i promowania przez rządy, organizacje społeczeństwa obywatelskiego i organizacje międzynarodowe modeli opartych na zrównoważonej ochronie środowiska i Sprawiedliwym Handlu na etapie odbudowywania gospodarki.

W regionie Ameryki Łacińskiej i Karaibów zmiany klimatu spowodowały zaburzenia wzorców opadów, podwyższenie temperatury i nasilenie ekstremalnych zjawisk pogodowych. Już dziś możemy obserwować topienie lodowców w Andach czy występowanie niszczycielskich powodzi i suszy. Wzrasta temperatura i kwasowość Oceanów Spokojnego i Atlantyckiego, podnosi się poziom mórz (WWF, 2017). Zmiany te, w połączeniu z recesją gospodarczą w regionie, zwiększają ryzyko, że społeczności, zwłaszcza marginalizowane, nie będą w stanie zapewnić sobie wystarczającego wyżywienia ani skutecznie bronić się przed skutkami zmian klimatu i innymi kryzysami, które mogą nadejść w przyszłości.

Temat pandemii COVID-19 zdominował przekaz medialny, spychając na dalszy plan inne istotne zagrożenia. Jednym z nich są zmiany klimatu, które budziły żywe zainteresowanie globalnej społeczności od czasu szczytu klimatycznego COP25, który odbył się w Madrycie w grudniu 2019 roku. Paradoksalnie, temat zmian klimatu stał się teraz jeszcze bardziej istotny. Jeżeli nie zostaną podjęte zdecydowane środki, efekty zmian klimatu będą stanowić jeszcze większe zagrożenie na całym świecie, a zwłaszcza w regionach dotkniętych kryzysem gospodarczym.

Organizacja Narodów Zjednoczonych do spraw Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) podkreśla, że kraje regionu Ameryki Łacińskiej i Karaibów są narażone na szkody zarówno w wymiarze społeczno-gospodarczym i środowiskowym, jak i instytucjonalnym. Dzieje się tak dlatego, że ich bilans wymiany handlowej, i wynikająca z niego kondycja gospodarki, są w wysokim stopniu zależne od zasobów naturalnych i stanu ekosystemów. Zmiany klimatu mają szczególnie negatywny wpływ na działanie rodzinnych gospodarstw rolnych, ponieważ drobni rolnicy mają utrudniony dostęp do technologii, pieniędzy i informacji (FAO, 2017). W raporcie opracowanym dla Wspólnoty Państw Ameryki Łacińskiej i Karaibów FAO zaleca, aby ze względu na pandemię COVID-19 państwa, które jeszcze tego nie zrobiły, uznały kwestie żywności i rolnictwa za strategiczne z punktu widzenia interesu publicznego.

W obliczu kryzysu wywołanego pandemią COVID-19 sieć producentów CLAC uznała za konieczne zaktualizować swoje stanowisko, kładąc szczególny nacisk na postulat, by walcząc z kryzysem społeczno-gospodarczym, nie zapominać o konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju i trosce o środowisko.

Zdrowe środowisko naturalne może uchronić ludzkość przed skutkami nawracających kryzysów, podobnych do pandemii COVID-19. Przyroda potrafi na przykład ograniczać ruch pyłu pustynnego i zanieczyszczenie powietrza, które ułatwiają rozprzestrzenianie się wirusów i pogarszają objawy pacjentów chorujących na COVID-19. Jednakże ze względu na zachodzące zmiany klimatu, pozytywny wpływ przyrody na nasze zdrowie maleje.

Głównym wyzwaniem, przed którym stoją organizacje drobnych rolników i pracowników zrzeszone w sieci CLAC, jest teraz pogodzenie kwestii zaspokojenia popytu i wzrostu gospodarczego z koniecznością zrównoważonego zarządzania zasobami naturalnymi.

Jedynie zdrowe środowisko
może uchronić ludzkość
przed skutkami nawracających kryzysów

Wspólnymi siłami budujemy globalną odporność

Drobni rolnicy i pracownicy rolni pozostają narażeni na negatywne skutki zmian klimatu, a dodatkowo muszą zmierzyć się z nadciągającym regionalnym i globalnym kryzysem gospodarczym. Dlatego CLAC wzywa rządy, podmioty społeczeństwa obywatelskiego i organizacje zajmujące się współpracą międzynarodową do:

uznania kluczowej roli drobnych rolników w dostosowywaniu produkcji do zmian klimatu i przeciwdziałaniu ich skutkom.

Producenci Fairtrade opracowują i wdrażają lokalnie środki techniczne, produkcyjne i organizacyjne, a także wykorzystują tradycyjne rozwiązania o sprawdzonym działaniu. Należy docenić ich wkład, wspierać ich działania i promować je w innych regionach, tak by pomóc przetrwać kryzys społecznościom w najtrudniejszej sytuacji.

promowania dyskusji na wszystkich szczeblach oraz współpracy wszystkich podmiotów łańcucha wartości, sektora publicznego i społeczeństwa obywatelskiego. W tej chwili sojusze odgrywają kluczową rolę w budowaniu świadomości wśród konsumentów i decydentów. A zatem plan naprawy gospodarki musi uwzględniać takie wartości jak sprawiedliwość, solidarność i równość, które stanowią podstawę zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego.

uwzględnienia działań adaptacyjnych i ograniczających negatywne skutki zmian klimatu w krajowych i regionalnych planach ożywienia gospodarki po pandemii COVID-19, po to by wykorzystać zaistniałą sytuację do wzmocnienia zrównoważonego rozwoju, a nie wywoływać jeszcze większy kryzys w przyszłości.

promowania owocnego dialogu na szczeblu krajowym i regionalnym z udziałem organizacji drobnych rolników i pracowników, gdyż w obecnej sytuacji ich społeczny i polityczny udział jest kluczowy dla zażegnania trwającego kryzysu. Pandemia COVID-19 i zmiany klimatu są ze sobą nierozzerwalnie związane. Ignorowanie tego faktu może w przyszłości doprowadzić do jeszcze większego kryzysu.

utrzymania istniejących i wprowadzania nowych środków ochrony środowiska oraz wzmacniania odporności społeczności rolniczych w regionie. Rozluźnienie przepisów dotyczących ochrony w celu pobudzenia gospodarki może doprowadzić do większego kryzysu w przyszłości.

promowania aktywnego udziału systemu Fairtrade i ruchu Sprawiedliwego Handlu w międzynarodowych dyskusjach na temat zmian klimatu, po to by interesy producentów zrzeszonych w CLAC były reprezentowane podczas dyskusji na najwyższym szczeblu na temat zapobiegania i ograniczania efektów zmian klimatu. W ten sposób producenci będą na bieżąco poznawać wszelkie decyzje mające wpływ na ich życie i stanowiące zagrożenie dla zrównoważonego rozwoju środowiska.

promowania odpowiedzialnych postaw wszystkich podmiotów w łańcuchach wartości, zarówno w zakresie przeciwdziałania negatywnym skutkom zmian klimatu, jak i wynikających ze zmian klimatu wyższych kosztów produkcji rolnej.

kontynuowania wspólnych działań, które podnoszą świadomość jednostek i grup w zakresie zrównoważonej konsumpcji, co przyczyni się do ograniczenia negatywnych skutków zmian klimatu, promocji rolnictwa ekologicznego, recyklingu oraz ochrony zasobów wodnych i leśnych.

kontynuowania dyskusji o skutkach zmian klimatu w mediach. W obliczu nadciągającego bezprecedensowego kryzysu niezbędne jest podjęcie konkretnych działań w tym obszarze. Czas, aby ludzkość weszła na ścieżkę prawdziwego zrównoważonego rozwoju, która wymaga zmiany podejścia do zagadnień żywienia, sytuacji społeczno-ekonomicznej, ochrony środowiska i polityki.

CLAC dokłada wszelkich starań, aby głos drobnych rolników i pracowników Fairtrade był słyszalny, a ich interesy należycie reprezentowane wszędzie tam, gdzie podejmowane są decyzje, zarówno na szczeblu krajowym, jak i międzynarodowym.

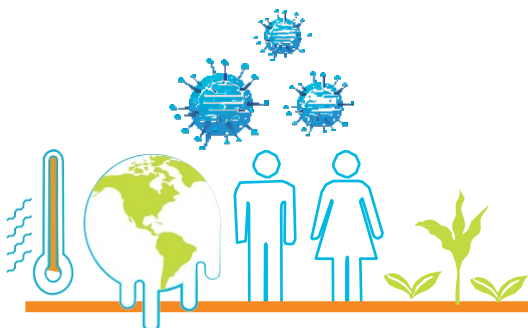

Drobni rolnicy, obywatele, uczeni, politycy i przedstawiciele władz wspólnie są w stanie wziąć sprawy planety w swoje ręce i znaleźć właściwe rozwiązania problemów. Jeżeli nie zaczniemy natychmiast, skutki mogą być katastrofalne. Wzywamy polityków oraz wszystkich ludzi dobrej woli do działania dla dobra Ziemi — naszego wspólnego domu. Musimy chronić naszą planetę, tak byśmy mogli dalej na niej żyć.

Miguel Munguía, Prezes CLAC

Publikacja jest współfinansowana przez Unię Europejską. Za treść odpowiada wyłącznie CLAC, a wyrażone poglądy niekoniecznie odzwierciedlają stanowisko Unii Europejskiej.

FAIRTRADE

www.clac-comerciojusto.org